

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

04 aprilie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

Judecători – Vladimir Timofti, Constantin Alerguș, Nadejda Toma, Petru Moraru,

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de inculpatul Zavertanîi Sergiu și de avocatul său, Zgherea Victoria, de inculpatul Sohani Grigori și de avocatul său, Apreotesei Mariana, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 10 decembrie 2015 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2016, în cauza penală în privința lui

Zavertanîi Sergiu XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX

și

Sohani Grigori XXX, născut la XXX, originar și domiciliat în XXX.

Termenul de examinare a cauzei:

- 1. 15.09.2015 – 10.12.2015 (prima instanță);*
- 2. 22.02.2016 – 06.04.2016 (instanța de apel);*
- 3. 17.01.2017 – 04.04.2017 (instanța de recurs).*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 10 decembrie 2015, au fost condamnați:

- Zavertanîi Sergiu în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal la 2 ani închisoare, în baza art. 192/1 alin. (2) lit. a) Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare, iar conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, lui Zavertanîi Sergiu i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 4 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis;

- Sohani Grigori în baza art. 192/1 alin. (2) lit. a) Cod penal la 2 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

S-a dispus încasarea din contul lui Zavertanîi Sergiu, în beneficiul lui Pascar Dumitru, a sumei de 5000 lei, iar în beneficiul SRL „Lemanos Plus”, a sumei de 4000 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, potrivit rechizitoriului, Zavertanîi Sergiu și Sohani Grigori au fost învinuiți că la 31.07.2015, în jurul orei 01:45, acționând împreună, folosind serviciul de taxi și deplasându-se în calitate de pasageri ai automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î C PF 599, care aparținea SRL „Lemanos Plus” - Taxi 14222, la volanul căruia era Dumitru Pascar, în perimetrul străzii Ipolit Soroceanu 31, mun. Chișinău, urmărind scopul sustragerii bunurilor, l-au atacat pe Dumitru Pascar în salonul automobilului cu o armă de foc neidentificată, amenințându-l cu aplicarea violenței periculoase pentru viață și sănătate și i-au sustras automobilul menționat, la prețul de 100000 lei, un GPS navigator de model „Beker” la prețul de 4000 lei, un telefon mobil de model „Huawei”, în care activa cartela SIM nr. 076751767 la prețul de 2000 lei, un telefon mobil de model „Huawei”, în care activa cartela SIM nr. 068595453 la prețul de 2000 lei și un casetofon de model „Panasonic” la prețul de 1000 lei. În urma comiterii infracțiunii, părții vătămate i-a fost cauzată o pagubă materială în proporții deosebit de mari, în valoare de 109000 lei.

2.1. Instanța de fond a reîncadrat acțiunile inculpatului Zavertanîi Sergiu din prevederile art. 188 alin. (5) Cod penal în cele ale art. 192/1 alin. (2) lit. a), 186 alin. (2) lit. d) Cod penal și ale inculpatului Sohani Grigori din prevederile art. 188 alin. (5) Cod penal în cele ale art. 192/1 alin. (2) lit. a) Cod penal.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpații să fie condamnați pentru comiterea infracțiunii imputate în baza art. 188 alin. (5) Cod penal, stabilindu-le pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani, cu executare în penitenciar de tip închis, pentru fiecare, cu admiterea acțiunii civile și încasarea de la inculpați, în mod solidar, a sumelor cu titlu de prejudiciu material, cauzat prin infracțiune, în beneficiul părților vătămate.

În argumentarea apelului a invocat următoarele:

- instanța incorect a recalificat acțiunile inculpaților, astfel pe parcursul urmăririi penale, dar și în cadrul cercetării judecătorești au fost prezentate și examinate suficiente probe pentru declararea inculpaților vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (5) Cod penal;

- intenția directă a inculpaților la săvârșirea infracțiunii a fost demonstrată în instanța de judecată, iar parcursul judecării cauzei ei nu au manifestat căință sinceră în cele săvârșite, nu și-au recunoscut vinovăția în săvârșirea infracțiunii și au încercat să se eschiveze de la răspunderea penală, depunând depoziții contradictorii, care în ansamblu denotă atitudinea lor față de cele săvârșite și caracterizează personalitatea lor;

- instanța de fond nu a apreciat probele sub toate aspectele și incorect a calificat acțiunile inculpaților, deoarece în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat cu certitudine că probele prezentate și examinate combat argumentele aduse de inculpați în fața instanței, constatându-se că: a) inculpații au comis infracțiunea în mod deschis, în prezența părții vătămate; b) inculpații au atacat partea vătămată, intenționând și încercând să-i aplice lovituri cu pumnii și amenințându-o cu aplicarea armei; c) acțiunile inculpaților erau însoțite de amenințarea cu aplicarea violenței

periculoase pentru viața sau sănătatea victimei, care a fost dovedită incontestabil în ședință de judecată; d) imediat după atacul asupra părții vătămate, inculpații au sustras automobilul, deplasându-se de la fața locului; e) conștientizând că victima imediat va apela la poliție și automobilul serviciului de taxi este ușor identificabil, infractorii au părăsit automobilul, din care au sustras bunurile, care ulterior au fost tănuite; f) inculpații au acționat în comun acord, cu intenție directă; g) acțiunile inculpaților se află în legătură cauzală cu consecințele survenite;

- instanța neîntemeiat a reținut că, potrivit prevederilor art. 188 Cod penal, atacul asupra victimei este săvârșit anume în scopul sustragerii și că în speță nu a fost probat acest fapt;

- în corespundere cu jurisprudența națională, în sensul dispozițiilor art. 188 Cod penal, prin „atac” se prevăd acțiuni agresive ale făptuitorului, care sunt însoțite de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe. Drept violență periculoasă pentru viață și sănătate sunt considerate și acțiunile care, deși nu au pricinuit vătămări ale integrității corporale sau a sănătății, au creat la momentul aplicării lor un pericol real pentru viața și sănătatea victimei. În acest sens se ține cont de toate circumstanțele cauzei: caracterul amenințării, obiectele cu care amenința infractorul, locul și timpul săvârșirii infracțiunii, numărul infractorilor etc.

În această ordine de idei, apelantul a menționat că infracțiunea a fost comisă pe timp de noapte, la ora 01:45, victima fiind în timpul serviciului, atacatorii fiind 2 la număr, care l-au atacat pe D. Pascaru, amenințându-l cu o armă de foc, ultimul percepând această amenințare drept una reală;

- semnul calificativ prezent în acțiunile inculpaților - amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea victimei, care a fost constatat în cadrul cercetării judecătorești, nu a fost luat în considerație și a fost omis de către instanța de fond;

- instanța neîntemeiat a concluzionat asupra lipsei în acțiunile inculpatului Gr. Sohani (care a amenințat cu arma de foc victima) a participării la sustragerea bunurilor din automobil, în condițiile în care în cadrul cercetării judecătorești s-a constatat că în timpul sustragerii automobilului la volan se afla S. Zavertanîi, care conducea automobilul, iar Gr. Sohani se afla în salonul automobilului. La momentul reținerii făptuitorului S. Zavertanîi de către poliție în timp scurt după sustragerea automobilului, aproximativ la 100 metri de la automobilul staționat, asupra lui nu au fost depistate bunurile sustrate din automobil și până la moment nu a fost identificat locul aflării bunurilor. În același timp, inculpatul Gr. Sohani, care a participat împreună cu S. Zavertanîi la sustragere, a plecat de la locul săvârșirii infracțiunii cu totul în altă direcție, fiind reținut în următoarea zi după crimă. Astfel, circumstanțele enunțate indică direct asupra complicității inculpatului Gr. Sohani la comiterea sustragerii bunurilor din automobil.

3.1. Totodată, sentința a fost atacată cu apel de avocat în numele inculpatului Gr. Sohani, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința lui Sohani Grigori, deoarece fapta comisă nu întrunește elementele componenței de infracțiune.

În argumentarea apelului a invocat următoarele:

- în cadrul urmăririi penale și în ședința de judecată nu s-a demonstrat vinovăția inculpatului în cele imputate, declarațiile inculpatului în susținerea nevinovăției au fost confirmate prin declarațiile inculpatului Zavertanîi Sergiu. Cele declarate se confirmă și prin

declarațiile date în instanța de judecată de șoferul automobilului, Pascaru Dumitru, care a declarat că între el și Sohani Grigori a apărut un conflict, pe marginea faptului că el i-a anunțat că a preluat o altă comandă și nu poate să-i aștepte, pentru a-i transporta la adresa solicitată. Astfel, în timpul conflictului, când șoferul a ieșit din mașină, Zavertanîi Sergiu s-a urcat la volanul mașinii și a plecat, Sohani Grigori rămânând pe loc. Șoferul a declarat că Sohani Grigori n-a pretins careva bunuri de la el, esența conflictului fiind doar refuzul de a-i transporta la destinație. Nefiind în înțelegere prealabilă cu Zavertanîi Sergiu în vederea răpirii mijlocului de transport, decizia de a urca la volanul automobilului i-a aparținut doar lui Zavertanîi Sergiu;

- instanța de fond corect a reținut faptul că, în cadrul examinării cauzei n-a fost stabilită, prin probe directe, concludente și pertinente, vinovăția lui Sohani Grigori și Zavertanîi Sergiu în săvârșirea infracțiunii incriminate;

- participarea lui Sohani Gr. la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192/1 alin. (2) lit. a) Cod penal nu a fost demonstrată, or potrivit art. 44 Cod penal, infracțiunea se consideră săvârșită cu participație simplă dacă la săvârșirea ei au participat în comun, în calitate de coautori, două sau mai multe persoane, fiecare realizând latura obiectivă a infracțiunii;

- având în vedere circumstanțele cauzei, declarațiile părții vătămate și declarațiile inculpatului Zavertanîi S, se impunea concluzia că acțiunile lui Sohani Gr. nu puteau fi încadrate în prevederile art. 192/1 alin. (2) lit. a) Cod penal, deoarece acestea n-a realizat latura obiectivă a infracțiunii respective. Latura obiectivă a infracțiunii menționate se realizează prin răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire, ce presupune două acțiuni consecutive ale făptuitorului: captivarea mijlocului de transport și deplasarea acestuia.

3.2. De asemenea, sentința a fost atacată cu apel de avocat în numele inculpatului S. Zavertanîi, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Zavertanîi Sergiu să fie achitat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului a invocat:

- latura subiectivă a infracțiunilor săvârșite prin sustragere se exprimă prin vinovăție sub formă de intenție directă. De asemenea, este obligatorie prezența scopului special - de cupiditate (profit). Astfel, fiind audiat în cadrul urmăririi penale și în cadrul ședinței de judecată, inculpatul a menționat că într-adevăr a scos din automobil bunurile declarate ca fiind sustrate, însă neavând dorința de a le obține, le-a împachetat și le-a lăsat alături de automobil ca semn de răzbunare pentru conflictul produs în urma nemulțumirii de prestația șoferului taxiului, care a refuzat să-i ducă la locul de destinație;

- potrivit doctrinei penale, infracțiunile săvârșite prin sustragere (cu excepția tâlhăriei și a pungășiei) se consideră consumate din momentul în care bunurile au fost luate din posesia altuia, iar făptuitorul are posibilitatea reală de a se folosi sau a dispune de acele bunuri la dorința lui. Faptul că în rezultatul percheziției corporale a inculpatului Zavertanîi S., care s-a petrecut imediat după reținerea lui practic la locul săvârșirii faptei, nu s-au găsit careva bunuri din automobilul părții vătămate, confirmă declarațiile acestuia și demonstrează că inculpatul nu a comis sustragerea bunurilor părții vătămate, deoarece nu a dus până la capăt acțiunile sale și a renunțat benevol la bunurile luate din automobil;

- partea acuzării nu a demonstrat faptul obținerii unui profit ca urmare a preținsei sustrageri

de bunuri, ce reprezintă unul din elementele constitutive ale infracțiunii de sustragere a bunurilor;

- instanța de fond neîntemeiat a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 186 Cod penal, fără a fi demonstrată intenția directă și scopul de cupiditate a inculpatului în comiterea sustragerii bunurilor;

- la determinarea gradului prejudiciabil al infracțiunii săvârșite este necesar să fie luat în considerație cumulul de circumstanțe în care a fost comis actul criminal concret: forma vinovăției, motivele, metoda, împrejurările și etapa de săvârșire a infracțiunii, gravitatea consecințelor ei.

3.3. Sentința a fost atacată cu apel și de inculpatul Zavertanîi Sergiu, solicitând casarea ei, rejudecarea cauzei, cu acordarea posibilității de a se împăca cu partea vătămată, menționând că vina în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 192/1 alin. (2) și 186 alin. (2) Cod penal a recunoscut-o pe deplin.

În motivarea apelului a invocat că, în urma pronunțării sentinței s-a modificat încadrarea juridică a acțiunilor sale și nu i s-a oferit posibilitate să se împăce cu partea vătămată. A menționat că are la întreținere trei copii minori, iar soția se află în penitenciar.

4. Prin decizia Colegiului penal la Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2016, pronunțată integral la 04 mai 2016, au fost respinse, ca nefondate, apelurile declarate de avocați în numele inculpaților și de inculpatul Zavertanîi Sergiu, fiind admis apelul procurorului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care Zavertanîi Sergiu și Sohani Grigori au fost recunoscuți vinovați și condamnați în baza art. 188 alin. (5) Cod penal la 14 ani închisoare, fiecare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

S-a dispus încasarea în mod solidar de la Zavertanîi Sergiu și Sohani Grigori, în beneficiul lui Pascaru Dumitru, a sumei de 5000 lei, iar în beneficiul SRL „Lemanos Plus”, a sumei de 4000 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

4.1. Rejudecând cauza, instanța de apel a constatat că inculpații Zavertanîi Sergiu și Sohani Grigori, la data de 31.07.2015, în jurul orei 01:45, acționând împreună, folosind serviciul de taxi și deplasându-se în calitate de pasageri ai automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î C PF 599, care aparținea SRL „Lemanos Plus” - Taxi 14222, la volanul căruia era Dumitru Pascaru, în perimetrul străzii Ipolit Soroceanu 31, mun. Chișinău, urmărind scopul sustragerii bunurilor, l-au atacat pe Dumitru Pascaru în salonul automobilului cu o armă de foc neidentificată, amenințându-l cu aplicarea violenței periculoase pentru viață și sănătate și i-au sustras automobilul menționat, la prețul de 100000 lei, un GPS navigator de model „Beker” la prețul de 4000 lei, un telefon mobil de model „Huawei”, în care activa cartela SIM nr. 076751767 la prețul de 2000 lei, un telefon mobil de model „Huawei”, în care activa cartela SIM nr. 068595453 la prețul de 2000 lei și un casetofon de model „Panasonic” la prețul de 1000 lei. În urma comiterii infracțiunii, părții vătămate i-a fost cauzată o pagubă materială în proporții deosebit de mari, în valoare de 109000 lei.

4.2. Instanța de apel a reținut că instanța de fond, la adoptarea sentinței, incorect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, astfel eronat a recalificat acțiunile inculpaților, dând faptei săvârșite încadrarea juridică necorespunzătoare, ajungând la concluzia că acțiunile inculpatului Zavertanîi Sergiu urmează a fi reîncadrate în baza art. 192/1 alin. (2) lit. a) și art. 186 alin. (2)

lit. d) Cod penal, iar ale inculpatului Sohani Grigori în baza art. 192/1 alin. (2) lit. a) Cod penal.

Instanța de apel a relevat că probele administrate în cauză, în temeiul art. 101 Cod de procedură penală, demonstrează vinovăția inculpaților în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (5) Cod penal, acestea fiind declarațiile părții vătămate Pascar D., ale reprezentantului părții vătămate SRL „Lemanos Plus”, Popanu Al., ale martorilor Grosu D., Doțin Il., Diaconu M., Trofim V., cât și alte materiale ale:

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 21.07.2015 și tabelul fotografic a automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î C PF 599, de pe str. Ipolit Soroceanu 31, mun. Chișinău (vol. I, f.d. 10-22);

- ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive din 31.07.2015, a automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î C PF 599 (vol. I, f.d. 23);

- certificatul de înmatriculare al automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î CPF 599 (vol. I, f.d. 32);

- procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 10.08.2015, prin care partea vătămată Pascar D. l-a recunoscut pe Zavertanîi S., că anume acesta a încercat să-l lovească cu pumnul, după care s-a urcat la volanul automobilului (vol. I, f.d. 46-47);

- foaia de parcurs pentru automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î C PF 599, seria AO nr. 394238, eliberată pe perioada 15.07.2015-15.08.2015 (vol. I, f.d. 67);

- procesul-verbal de examinare a obiectului - foaia de parcurs seria AO nr. 394238, eliberată pentru automobilul de model „Dacia Logan” cu n/î C PF 599, beneficiari fiind Străistari S. și Pascar D. (vol. I, f.d. 68);

- ordonanța de recunoaștere și anexare a corpurilor delictive din 25.08.2015, prin care s-a recunoscut și s-a anexat în calitate de probă foaia de parcurs cu seria AO nr. 394238 (vol. I, f.d. 69);

- procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 07.08.2015, prin care Pascar D. l-a recunoscut pe Sohani Gr., că acesta l-a amenințat cu arma și a sustras automobilul de serviciu (vol. I, f.d. 83-85);

- procesul-verbal de confruntare din 10.08.2015 între partea vătămată și inculpatul Zavertanîi S., prin care ultimul a fost de acord cu răspunsul părții vătămate, cu excepția faptului că el ar fi încercat să-l lovească pe cet. Pascar D., iar cet. Sohani Grigore nu ar fi urcat în automobil cu acesta în timp ce a urcat la volan și ar fi plecat. Totodată, ultimul nu cunoaște cine ar fi sustras bunurile materiale din automobil, însă este de acord să-i restituie prejudiciul cauzat (vol. I, f.d. 112-115);

- raportul de expertiză dactiloscopică nr. 8148 din 25.08.2015, prin care s-au constatat urme digitale ce aparțineau lui Zavertanîi S. (vol. II, f.d. 44-57).

Instanța de apel, statuând asupra analizei cumulului de probe prin prisma art. 101 Cod procedură penală, a constatat că acțiunile inculpaților au fost corect încadrate de către organul de urmărire penală în baza art. 188 alin. (5) Cod penal, ulterior fiind greșit recalificate de către prima instanță în baza art. 192/1 alin. (2) lit. a) Cod penal și 186 alin. (2) lit. d) Cod penal.

În contextul dat, instanța de apel a reținut că potrivit dispoziției art. 188 Cod penal, atacul asupra victimei este săvârșit în scopul sustragerii. Astfel, odată cu săvârșirea atacului, începe realizarea scopului de sustragere, scopul dat nefiind realizabil decât prin luarea ilegală și gratuită

a bunurilor mobile din posesia altuia, pentru calificarea tâlhăriei nefiind necesar ca acțiunea de luare să fi avut loc în întregime și fiind suficientă doar începerea executării ei. Gradul de executare a acestei acțiuni contează la individualizarea pedepsei, nu și la calificarea faptei.

În acest sens, instanța de apel a conchis că este neîntemeiată concluzia primei instanțe, precum că inculpații au acționat fără scop de cupiditate, reieșind din faptul că nu a fost probat scopul inculpaților de a obține posibilitatea reală de a poseda, folosi și dispune de automobilul de model „Dacia Logan”, adică de a avea posibilitatea să dispună de cele 3 atribute ale dreptului de proprietate, menționând și distanța relativ mică la care inculpații au lăsat automobilul (700-800 m) de la locul comiterii faptei de răpire a mijlocului de transport.

Instanța de apel a reiterat că, pentru ca acțiunile inculpaților să fie calificate în baza art. 188 Cod penal, este suficient ca aceștia în urma atacului efectuat asupra părții vătămate să înceapă executarea sustragerii automobilului, indiferent de consumarea acestor acțiuni. Aceasta se datorează faptului că infracțiunea de tâlhărie este o infracțiune formală, care se consideră consumată din momentul săvârșirii atacului asupra victimei, acesta fiind însoțit de aplicarea violenței sau de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei agresate.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că imediat după atacul asupra părții vătămate, inculpatul S. Zavertanîi a urcat la volanul automobilului și împreună cu Gr. Sohani au sustras automobilul de model „Dacia Logan”, deplasându-se de la fața locului.

Astfel, instanța de apel a considerat consumată infracțiunea de tâlhărie, din moment ce s-a realizat atacul asupra părții vătămate, aceasta fiind amenințată cu o armă de către Gr. Sohani, fapt prin care a fost deposedată de mijlocul de transport, iar după ce aceasta a încercat să fugă, inculpații intrând în posesia automobilului de model „Dacia Logan”. Aflându-se la conducerea autoturismului, inculpații s-au deplasat cu acesta în direcția dorită, iar ulterior, conștientizând că partea vătămată ar putea apela la poliție și automobilul serviciului de taxi este ușor identificabil, au părăsit automobilul, din care au sustras bunurile, care ulterior au fost tănuite.

Referitor la declarațiile inculpatului Gr. Sohani, date în prima instanță și menținute în instanța de apel, potrivit cărora el când a ajuns din urmă automobilul condus de S. Zavertanîi, l-a întrebat ce face, rugându-l să lase automobilul și să meargă acasă, la ce ultimul i-a comunicat că în scurt timp îl va ajunge din urmă, instanța de apel a menționat că acestea nu combăteau învinuirea imputată, ci dimpotrivă confirmau faptul că după ce au parcurs o distanță relativ scurtă de drum au conștientizat cele săvârșite și faptul că pot fi ușor identificați în mașina de taxi și au decis să părăsească automobilul.

Astfel, abandonarea automobilului de model „Dacia Logan” cu n/î C PF 599 de către inculpați, în opinia instanței de apel, nu echivala cu lipsa scopului de cupiditate urmărit de către ei în momentul sustragerii autoturismului.

Instanța de apel a menționat că prin noțiunea de sustragere se înțelege luarea ilegală și gratuită a bunurilor mobile din posesia altuia, care a cauzat un prejudiciu patrimonial efectiv acestuia, săvârșită în scop de cupiditate.

Raportând cele enunțate, instanța de apel a specificat că inculpații au deposedat partea vătămată de automobil, în urma conflictului dintre aceștia, aflându-se în afara automobilului S. Zavertanîi a sărit la bătaie încercând să-l lovească pe Pascaru Dumitru, însă a ezitat și a căzut jos,

după ce Gr. Sohani a îndreptat arma pneumatică către partea vătămată strigându-i să se culce la pământ, acțiunile ultimului au fost percepute ca reale de către partea vătămată și la prima ocazie, când inculpatul a întors capul, aceasta a fugit, strigând în urma sa să nu-i ia automobilul.

Astfel, instanța de apel a considerat că Gr. Sohani, prin atacul efectuat, a creat o premisă favorabilă ca inculpatul Zavertanîi S. să se urce la volanul automobilului și să treacă mijlocul de transport în posesia și folosința lor, ambii deplasându-se cu automobilul de la fața locului. Prin acțiunile sale inculpații au cauzat un prejudiciu material efectiv părții vătămate constituit din automobilul de model „Dacia Logan” și bunurile aflate în, el și anume un GPS navigator de model „Beker”, două telefoane mobile de model „Huawei” și un casetofon de model „Panasonic”, pe care ulterior inculpatul S. Zavertanîi le-a scos și le-a tăinuit.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond, la rândul său, neîntemeiat a concluzionat asupra lipsei în acțiunile inculpatului Gr. Sohani, care a amenințat cu arma de foc victima, a participării la sustragerea bunurilor din automobil, în condițiile în care în cadrul examinării cauzei a fost constatat că în timpul sustragerii automobilului la volan se afla S. Zavertanîi, care conducea nemijlocit automobilul, iar Gr. Sohani se afla în salonul automobilului.

Astfel, la momentul reținerii făptuitorului S. Zavertanîi de către poliție, în timp scurt, după sustragerea automobilului, aproximativ la 100 metri de la automobilul staționat, asupra persoanei reținute nu au fost depistate bunurile sustrase din automobil și până la moment nu a fost identificat locul aflării bunurilor. În același timp, inculpatul Gr. Sohani, care a participat împreună cu S. Zavertanîi la sustragere, a plecat de la locul crimei cu totul în altă direcție, fiind reținut în următoarea zi după crimă. În prezența circumstanțelor respective, instanța de apel a considerat că ele indică asupra complicității inculpatului Gr. Sohani în comiterea sustragerii bunurilor din automobil.

Cu referire la argumentul apărătorilor invocat în apelurile depuse, precum că între inculpați nu a existat o înțelegere prealabilă în scop de sustragere a bunurilor și de amenințare a părții vătămate, instanța de apel a menționat că acesta nu prezintă temei de achitare a inculpaților, or fapta a fost comisă de către două persoane care au acționat în comun, în calitate de coautori, ambele contribuind la realizarea laturii obiective a infracțiunii.

Instanța de apel a conchis că inculpații au acționat de comun acord, cu intenție directă, dorind deposedarea șoferului de automobilul de model „Dacia Logan”, prin trecerea acestuia în posesia și folosința lor, dorind să plece de la fața locului cu automobilul sustras fără a avea intenția de a-l restitui posesorului legal, necomunicând ultimului, care striga să nu atingă automobilul, că ei îl vor folosi temporar și-l vor returna înapoi, plecând și lăsând partea vătămată singură în stradă, pe timp de noapte.

Instanța de apel a mai menționat că acțiunea adiacentă a faptei prejudiciabile ilicite constă în atacul săvârșit asupra unei persoane, care este însoțit în mod alternativ de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea persoanei agresate ori de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond și de apel fiind constatat că în timpul conflictului iscat între inculpați și partea vătămată, inculpatul S. Zavertanîi a încercat să o lovească, însă fiind în stare de ebrietate a căzut jos, iar ca urmare inculpatul Gr. Sohani a îndreptat o armă spre partea vătămată, spunându-i să stea la pământ.

Cu referire la faptul dat, instanța de apel a reținut că atât în instanța de fond, cât și cea de

apel partea vătămată a declarat că acțiunea inculpatului Gr. Sohani a perceput-o ca reală, s-a speriat când a văzut pistolul și în momentul când inculpatul a întors capul spre S. Zavertanîi, care se afla la volanul autoturismului și i-a spus să îl aștepte, fugind și strigând în urma sa să nu atingă automobilul.

În urma celor constatate, instanța de apel a considerat că particularitățile împrejurărilor reținute la caz și enunțate denotau că în acțiunile inculpaților se regăsesc elementele infracțiunii de tâlhărie, prevăzută la art. 188 alin. (5) Cod penal.

Referitor la solicitările din apelul declarat de avocat în numele inculpatului S. Zavertanîi, privind achitarea acestuia de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. d) Cod penal, instanța de apel le-a considerat neîntemeiate, deoarece inculpatul a recunoscut vina în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 192/1 și 186 Cod penal.

Cu referire la solicitarea inculpatului S. Zavertanîi, privind acordarea posibilității de a se împăca cu părțile vătămate, Colegiul penal a menționat că potrivit art. 109 alin. (1) Cod penal, împăcarea este actul de înlăturare a răspunderii penale pentru o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă, iar inculpatul a fost învinuit pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (5) Cod penal, care conform art. 16 alin. (5) Cod penal, se califică ca infracțiune deosebit de gravă, pentru care împăcarea părților nu are ca efect juridic înlăturarea răspunderii penale.

Referindu-se la individualizarea pedepsei inculpaților, instanța de apel a menționat că va ține cont de cerințele art. 16, 61, 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunii comise, de motivul acesteia, de personalitatea inculpaților, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării acestora, în consecință stabilindu-le o pedeapsă sub formă de închisoare.

În ceea ce privește restituirea prejudiciului material, instanța de apel a reținut că partea vătămată Pascari D. și reprezentantul părții vătămate Popanu Al. nu au depus o acțiune civilă, necătând la faptul că au fost recunoscute în calitate de parte civilă. Totuși, inculpații prin acțiunile sale infracționale i-a cauzat părții vătămate, Pascari D. un prejudiciu material în mărime de 5000 lei, iar reprezentantului părții vătămate, Popanu Al. un prejudiciu material în mărime de 4000 lei.

În contextul dat, instanța de apel a reținut că părțile vătămate, în instanța de fond, au solicitat recuperarea prejudiciului material cauzat prin infracțiune, poziție menținută de partea vătămată Pascari D. în instanța de apel, iar ținând cont de faptul că inculpații au fost recunoscuți vinovați în comiterea infracțiunii imputate, instanța de apel a dispus încasarea în mod solidar de la Zavertanîi Sergiu și Sohani Grigori, în beneficiul lui Pascari Dumitru, a sumei de 5000 lei, iar în beneficiul SRL „Lemanos Plus”, a sumei de 4000 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de inculpatul Zavertanîi Sergiu, la 12.04.2016 și la 13.05.2016, prin intermediul oficiului poștal, care solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, iar în recursul depus la 25.05.2016, prin intermediul oficiului poștal, solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În motivarea cerințelor a invocat:

- instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- fapta nu întrunește elementele infracțiunii, deoarece nu s-a demonstrat atacul săvârșit asupra părții vătămate, cu scopul sustragerii bunurilor, însoțit de violență periculoasă pentru

viață sau sănătate ori amenințare cu aplicarea unei asemenea violențe;

- instanța de apel nu a apreciat probele în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală;

- partea acuzării nu a demonstrat faptul prezenței armei, fiind doar o presupunere;

- declarațiile de la urmărirea penală au fost date sub constrângere fizică și psihică, leziunile corporale fiind constatate la examinarea medicală, la plasarea în Penitenciarul nr. 13, totodată colaboratorii de poliție promițând că în urma declarațiilor favorabile va fi eliberat din detenție, cu stabilirea în privința sa a obligațiunii de nepărsire a localității;

- instanța de apel nu a luat în considerație declarațiile părții vătămate, precum că între inculpați nu a existat înțelegere prealabilă, că conflictul a apărut spontan;

- instanța de apel nu a ținut cont de starea sa familială, că are la întreținere 3 copii minori, care se află sub tutela bunicii lor, iar soția își execută pedeapsa cu închisoare în Penitenciarul nr. 7, pe un termen de 9 ani.

5.1. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de inculpatul Sohani Grigori, la data de 23.05.2016, prin intermediul oficiului poștal, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei hotărâri echitabile, invocând că nu este de acord cu aceasta și nu se consideră vinovat în comiterea infracțiunii imputate.

5.2. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recurs ordinar de avocatul Apreotesei Mariana în numele inculpatului Gr. Sohani, la 03.06.2016, prin intermediul oficiului poștal, invocând temeiurile pentru recurs prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, care solicită casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința lui Sohani Grigori.

În motivarea cerințelor a invocat:

- în cadrul cercetării judecătorești nu s-a stabilit vinovăția lui Sohani Grigori în comiterea infracțiunii imputate, deoarece lipsa scopului de cupiditate în momentul atacului reprezintă o circumstanță care exclude calificarea faptei ca tâlhărie;

- în dosar nu există probe ce dovedesc vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, deoarece probele care au stat la baza deciziei de condamnare nu sunt pertinente și concludente;

- instanța de apel incorect a calificat acțiunile inculpatului în baza art. 188 Cod penal, deoarece învinuirea se bazează în exclusivitate pe declarațiile părții vătămate, nu s-a demonstrat intenția inculpatului de a sustragere bunurile;

- decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, or persoana este trasă la răspundere și îi este stabilită pedeapsa penală numai pentru faptele săvârșite cu vinovăție;

- instanța de apel nu s-a expus asupra termenului de declarare a apelului de către procuror, care a solicitat repunerea în termen.

5.3. De asemenea, decizia este atacată cu recurs ordinar de avocatul Zgherea Victoria în numele inculpatului S. Zavertanîi, la 03.06.2016, prin intermediul oficiului poștal, invocând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, care solicită casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare în privința lui Zavertanîi Sergiu.

În motivarea recursului a invocat:

- la dosar lipsesc probe ce dovedesc vinovăția inculpatului, hotărârea este bazată doar pe

declarațiile părții vătămate, care au fost apreciate eronat;

- inculpații nu au avut o înțelegere prealabilă de a sustrage bunurile părții vătămate, dându-i doar au inițiat conflictul cu partea vătămată, fiind nemulțumiți de prestația serviciilor ultimului ca taximetrist;

- partea acuzării nu a prezentat probe ce demonstrează că inculpații au aplicat violență periculoasă pentru viața sau sănătatea părții vătămate, nu s-a demonstrat în ce mod s-a realizat pericolul real pentru viața și sănătatea ultimei;

- în cauză nu s-a probat folosirea armei de foc de către inculpați, la baza sentinței de condamnare fiind puse doar declarațiile părții vătămate Pascal D.;

- faptul că inculpatul a folosit automobilul un timp scurt și s-a deplasat cu el la o distanță mică, după care l-a abandonat, iar în urma percheziției la domiciliu nu s-au găsit careva bunuri, nu demonstrează faptul el a urmărit scopul sustragerii bunurilor cu obținerea unui profit.

6. Pe cauză a depus referință procurorul, care s-a pronunțat pentru inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate. Procurorul a menționat că argumentele privind reaprecierea probelor nu constituie temei pentru recurs, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, aprecierea probelor fiind realizată la soluționarea fondului cauzei, de către instanța de fond și apel. Suplimentar, procurorul consideră că la examinarea cauzei în ordine de apel s-a dat eficiență prevederilor art. 26-27, 93-101 Cod de procedură penală, în baza probelor acumulate fiind just reținută starea de fapt și de drept pe cauză, acțiunile inculpaților fiind încadrate juridic în mod corespunzător.

Totodată, procurorul a menționat că, în lumina modificării conținutului art. 126 Cod penal, prin prevederile legii nr. 207 din 29.07.2016, inculpații urmează să beneficieze de retroactivitatea legii în sensul art. 10 Cod penal, acțiunilor lor urmând a fi reîncadrate juridic în baza legii ce le ameliorează situația.

6.1. Pe cauză a depus referință și partea vătămată, care a menționat că dorește restituirea bunurilor sustrase, având nevoie de ele pentru serviciu și este de acord cu solicitarea recurenților de a fi revăzută pedeapsa aplicată inculpaților.

7. Judecând recursurile declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța îl admite, casează parțial sau total hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Astfel, verificând argumentele invocate de recurenți, Colegiul penal constată că acestea vizează în mod unanim modalitatea de apreciere a probelor de către instanța de apel, pe care ultimii o consideră neîntemeiată și lipsită de obiectivitate. Cu referire la acest capitol, Colegiul penal menționează că critica aprecierii probelor nu constituie temei pentru recurs, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, în acest context fiind primordial de a menționa că, potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.* Din aceste considerente, Colegiul penal consideră că critica aprecierii probelor este *de jure* inadmisibilă.

În aceeași ordine de idei, Colegiul penal va respinge criticile recurenților, privind

calificarea juridică greșită a faptei săvârșite de inculpați și lipsa motivelor pe care se întemeiază soluția adoptată de către instanța de apel, deoarece decurg în mod subsidiar din critica aprecierii probelor, care este inadmisibilă la etapa de examinare/judecare a recursului ordinar, or etapa respectivă vizează doar aprecierea și înlăturarea erorilor de drept, prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală. Cu atât mai mult, Colegiul penal constată că aprecierea probelor deja a constituit obiect de examinare în instanța de apel, chestiune asupra căreia aceasta s-a expus în mod corespunzător, apreciind probele administrate sub aspectul pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu – prin prisma coroborării lor, probe care au fost menționate în decizia atacată și a căror conținut a fost desfășurat.

Totodată, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile ordinare declarate urmează a fi admise din alte motive, reieșind din următoarele considerente.

Din conținutul deciziei instanței de apel, rezultă că inculpații au fost condamnați în baza art. 188 alin. (5) Cod penal, conform semnelor calificative – *tâlhăria, adică atacul săvârșit asupra unei persoane în scopul sustragerii bunurilor, însoțit de amenințarea cu aplicarea violenței periculoase pentru viața sau sănătatea persoanei, comis de două persoane, cu aplicarea armei, acțiuni săvârșite în proporții deosebit de mari*. La acest capitol, Colegiul penal menționează că valoarea bunurilor sustrase, ca semn calificativ al componenței de infracțiune, se determină ținându-se seama de mărimea unității convenționale de amendă, stabilită conform legislației în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii.

Astfel, conform art. 64 alin. (2) Cod penal (în redacția în vigoare la momentul săvârșirii faptei – 31.07.2015), valoarea unității convenționale de amendă constituia 20 lei. Potrivit art. 126 Cod penal (redacția din 31.07.2015), se considera ca constituind proporții deosebit de mari valoarea bunurilor materiale sustrase, care la momentul săvârșirii infracțiunii depășea 5000 unități convenționale.

Potrivit deciziei instanței de apel, în raport cu prevederile legale sus-menționate, valoarea prejudiciului cauzat părților vătămate constituia 109000 lei, adică 5450 unități convenționale. Astfel, la data condamnării inculpaților prin decizia instanței de apel (06.04.2016), încadrarea juridică a acțiunilor inculpaților era una corectă, deoarece valoarea bunurilor sustrase depășea 5000 unități convenționale.

Ulterior, prin legea nr. 207 privind modificarea și completarea unor acte legislative din 29.07.2016, în vigoare din 07.11.2016, valoarea unității convenționale a fost majorată de la 20 la 50 lei, iar proporții deosebit de mari în conformitate cu modificările operate la art. 126 alin. (1) Cod penal se consideră valoarea bunurilor sustrase care depășește 40 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Cu referire la acest fapt, este necesar de a menționa că prin Hotărârea Guvernului nr. 974 din 04.12.2014, în vigoare din 09.12.2014, s-a aprobat cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2015, în mărime de 4500 lei.

Prin urmare, a intervenit o lege penală mai favorabilă inculpaților care, potrivit art. 10 Cod penal, are efect retroactiv și se răsfrânge asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa.

În circumstanțele date, Colegiul penal consideră ca fiind necesară reîncadrarea juridică a acțiunilor inculpaților, de la prevederile art. 188 alin. (5) Cod penal la cele de la art. 188 alin.

(4) Cod penal, deoarece prejudiciul cauzat părților vătămate, în valoare de 109000 lei, potrivit modificărilor operate la art. 126 Cod penal, constituie 24,22 salarii medii lunare prognozate de Guvern pentru anul 2015, ceea ce constituie proporții mari.

În acest context, ținând cont de faptul că argumentele recurențelor privind aprecierea probelor sunt inadmisibile, de faptul că temeiurile pentru recurs, invocate de recurenți, nu și-au găsit confirmare, precum și de faptul că a intervenit o lege penală mai favorabilă inculpaților, Colegiul penal lărgit conchide asupra necesității admiterii recursurilor ordinare declarate, cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, în latura penală și cu pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare în privința inculpaților, prin această soluție nefiindu-le agravată situația.

8. În conformitate cu art. 338, 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c), alin. (2) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de inculpatul Zavertanîi Sergiu și de avocatul său, Zgherea Victoria, de inculpatul Sohani Grigori și de avocatul său, Apreotesei Mariana, casează parțial, în latura penală, decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 aprilie 2016, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre în partea respectivă, prin care:

Zavertanîi Sergiu XXX și *Sohani Grigori XXX* se recunosc vinovați în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 188 alin. (4) Cod penal și li se stabilește, fiecăruia, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 12 ani, cu executare în penitenciar de tip închis.

În rest, se mențin dispozițiile deciziei atacate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 18 mai 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Vladimir Timofti

Constantin Alerguș

Nadejda Toma

Petru Moraru